

Musiikintutkijan työn monipuolisuus

haastattelussa

INKA RANTAKALLIO

Aapeli Laitinen

Musiikintutkijan työkenttä on laaja ja monipuolinen. Pyrin tässä artikkelissa syventymään pariin eri työtehtävään sekä siihen, millaista näiden työtehtävien tekeminen on tutkijan työn ohella. Keskityn hieman itse tutkijan työhön, mutta etenkin sen tasapainottamiseen muun työelämän kanssa. Haluan nostaa esille näiden toisilleen antamia etuja sekä korostaa musiikkitieteiden hyötyä työelämässä.

Aineistona artikkelille toimii 30.11.2023 tekemäni **Inka Rantakallion** haastattelu. Hän on tällä hetkellä tutkijatohtorina Helsingin yliopistossa, minkä lisäksi hän on muun muassa toiminut radiojuontajana Bassoradion *Rap Scholar* -ohjelmassa, SOFA-yhtyeen keikka-DJ:nä, itsenäisenä DJ:nä artistinimellään **DJ Shy Grl** sekä ollut mukana tekemässä kirjoja, kuten *Kuka kuuluu? Kirjoituksia hiphopista ja feminismitä* (Rantakallio & Strand 2021). Kiinnitän tässä artikkelissa huomiota hänen työtehtäviinsä radiojuontajana, DJ:nä ja tutkijana. Pyrin haastattelun pohjalta

saaman selville, millaista on näiden töiden yhtäaikainen tekeminen ja miten hyvin tasapainottelu eri työtehtävien välillä onnistuu. Keskityn tähän siksi, että usea musiikkitieteistä valmistunut saattaa jossain vaiheessa työuraansa tehdä kahta tai useampaa työtehtävää yhtäaikaisesti, kuten töitä freelancetoimittajana ja muita töitä sen ohessa. Haluan tämän avulla

Inka Rantakallio. Kuva: Veikko Somerpuro

myös osoittaa, että yhden työtehtävän tekeminen ei poissulje työskentelyä toisessa mielenkiintoisessa työssä.

Musiikkitieteen hyöty työelämässä

Usealla musiikkitieteiden opintoja aloittavalla tai jonkin aikaa niitä tehneellä opiskelijalla voi nousta mieleen, mihin opinnoista on hyötyä tulevaisuuden työelämässä. Vaikka Rantakallio alkoikin vasta tekemään väitöskirjaansa musiikkitieteissä, niin hän kokee sen ohessa tehtyjen opintojen ja alan kirjallisuuden tukeneen häntä työelämässään. Hän kertoo niiden auttaneen ymmärtämään, että ensinnäkin kaikkea musiikkia voi tutkia ja että musiikki on koko ajan läsnä yhteiskunnassa. Radiojuontajana Rantakallio kertoo tämän auttaneen häntä tuomaan *Rap Scholar* -ohjelmaan tutkimuksellista otetta siihen, millaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia rap-musiikilla on, mihin kaikkeen se liittyy ja mitä tarinoita se kertoo. Hän kertoo tutkimustaustan ja jo siihen mennessä pitämiensä luentojen olleen hyödyllisiä, koska on pystynyt hyödyntämään luennoilla tuotettua materiaalia myös suoraan radiossa. Rantakallio kertoo opintojen auttaneen häntä myös kuuntelemaan analyttisemmin musiikkia, mikä on vaikuttanut siihen, miten hän DJ:nä valikoi kappaleita. Hän kertoo omaksuneen musiikkitieteistä kaksi

pääasiaa, jotka ovat käsitys musiikin läsnäolosta koko yhteiskunnassa sekä yleinen analyttinen suhtautuminen musiikkiin. Näistä asioista voisi olla varmasti hyötyä lukuisissa muissa musiikintutkijan työtehtävissä.

Radiojuontajan työ

Luontevia työtehtäviä musiikkitieteiden opintojen jälkeen tai sen aikana on musiikkitoimittajan tai radiojuontajan työ. Ainakin itselleni ja oletettavasti monelle muulle parin tunnin puhuminen liveradiossa kuulostaa erittäin ahdistavalta sekä jännittävältä, minkä takia jaksoja on varmasti tärkeä suunnitella. *Rap Scholar* -ohjelman jaksosten suunnittelusta Rantakallio mainitsee, miten jokaista jaksoa varten tehtiin käsikirjoitus, joka oli aluksi joustavampi, mutta myöhemmin siitä tuli hyvin tarkasti sanasta sanaan suunniteltu. Tällaisen käsikirjoituksen hän kertoo auttaneen tietämään, kuinka monta kappaletta ehtii soittamaan ja mitä asioita ehtii sanomaan yhden radiojakson aikana. Tiukan käsikirjoituksen avulla pystyy Rantakallion mukaan näkemään, millainen ohjelmasta tulee muodostumaan. Toki hän kertoo myös, että käsikirjoitukset ovat vapaampia sekä jaksossa on joustavampia teemoja, kun ohjelmassa on mukana joku vieras. Tämä on hänen mukaansa sen takia, ettei voi etukäteen tietää, mihin suuntaan ja aiheeseen keskustelut vieraan kanssa lähtevät.

Kuva: Vera Horn

Radiossa puhumisen aiheuttamaa jännitystä voi myös varmasti lieventää harjoittelemalla. Rantakallio kertoo äänenkäytön olevan tärkeässä roolissa radiojuontajan työtehtävissä, minkä takia hän tarkoituksella kuunteli nauhalta jälkikäteen omaa puhettaan. Tällöin hän pystyi kiinnittämään huomiota siihen, puhuiko hän liian nopeasti tai muuten vaikeaselkoisesti. Samalla hän kertoo oppineensa kuuntelemaan omaa

ääntään, mikä on tärkeää, koska radio-ohjelmaa tehdessä kuulee samalla myös oman äänensä kuulokkeista. Moni ei todennäköisesti muutenkaan tykkää kuunnella omaa ääntään nauhalta tai kokee sen kiusalliseksi, minkä takia kyseinen taito on epäilemättä hyödyllinen. Rantakallio kertoo radiojuontajan työn olleen myös erinomainen esiintymiskoulutus. Tästä voi ehdottomasti olla hyötyä muissakin

esiintymistä vaativissa tilanteissa, kuten luentojen tai esitysten pitämisessä. Vaikka Rantakallio onkin jo kokenut radiojuontaja, niin hänkin kertoo ensin olleensa erittäin jännittynyt, mutta tottuneensa siihenkin jonkin ajan kuluttua. Yleisenä neuvona Rantakallio kertoo, että tekemällä oppii. Sen voi mielestäni yhdistää mihin tahansa muuhunkin työtehtävään. On tärkeää kokeilla eri asioita, kuten radiossa puhumista tai artikkelin kirjoittamista ja julkaisemista, vaikka se alkuun jännittäisikin suunnattomasti.

DJ:nä toimiminen

Monella musiikkitieteilijällä saattaa olla opiskelujen tai töiden ohessa harrastuksena jonkin instrumentin soittaminen, tai he muuten tekevät omaa musiikkia. Jotkut saattavat tehdä muusikon hommia ihan täysaikaisesti, minkä ohessa he mahdollisesti tekevät enemmän tai vähemmän muita työtehtäviä. Kuten aikaisemmin mainitsin, Inka Rantakallio on muun muassa toiminut SOFA-yhtyeen keikka-DJ:nä kuusi vuotta ennen yhtyeen lopettamista ja tekee nykyään omia DJ-keikkoja artistinimellään DJ Shy Grl. Hän kertoo tekevänsä DJ-hommia pääosin tutkijan työn ohella ja kokee sen tuovan mielenkiintoista vaihtelua elämään, koska ei itse kuitenkaan DJ-työskentelyä tutki. Hän kertoo sen olleen harrastus, josta on tietyllä tavalla tullut myös saman tien työ. Luova työ voi olla hyvinkin

suositeltavaa, koska se voi toimia keinona saada ajatukset pois muista työtehtävistä ainakin joksikin aikaa. Rantakallio kertoo, miten ei aina välttämättä edes jaksakaan hirveästi lukea vapaa-ajalla, jos on luke-nut töissä jo valmiiksi paljon. Luovasta työstä voi olla muutakin apua, kuten aikaisemmin mainittu musiikkianalyysi, jota Rantakallio kertoo DJ-työn tukevan. Luovan työn tekeminen voi mahdollisesti avata muihin työtehtäviin eri näkökulmia, kun ei esimerkiksi analysoi musiikkia pelkästään musiikintutkijana, vaan myös itse muusikkona. Tällöin saattaa kiinnostaa musiikissa huomiota asioihin, joita muut eivät välttämättä huomioi.

Tutkijan työn tasapainottaminen muiden töiden kanssa

Musiikkitieteistä valmistuneet saattavat jossain kohtaa työuraansa tehdä kahta tai useampaa työtehtävää samanaikaisesti, ja niiden tasapainottaminen on tärkeää. Vaikka tässä luvussa keskitynkin tutkijan työn, radiojuontajan työn ja DJ-hommien tasapainottamiseen, niin koen, että samanlainen tasapainottaminen on mahdollista ja tarpeen muissakin työtehtävissä. Rantakallio kokee, ettei hänelle ole ollut ainakaan sisällöllisesti vaikeaa tasapainottaa tutkijan työtä ja muita työtehtäviä. Tämä on sen takia, koska hän on pystynyt hyödyntämään tutkimiansa ja opettamiensa asioita, esimerkiksi radiossa. Hän kertoo tämän menneen joskus jopa niin päin, että on

ensin keskustellut radiossa jostain aiheesta ja sen jälkeen ajatellut sen sopivan hyvin luennon aiheeksi. Samanlainen tasapainottelu sisällön kanssa voisi olla hyödyllistä muissakin työtehtävissä, muun muassa toimittajana. Silloin voisi saada inspiraation tekstin aiheelle jossain toisessa työtehtävässä kohtaamastaan ilmiöstä. Rantakallio itseasiassa kertoo saaneensa idean tutkimusprojektiin, joka käsittelee räppääviä naisia Suomessa, siitä, että hän oli toiminut DJ:nä räppäävien naisten kanssa. Hän kertoo sen, mitä näki DJ:nä, kuuli takahuoneissa ja näki mediassa vaikuttavan suoraan siihen, mitä hän lähti tutkimaan. On varmasti tiettyjä hyötyjä useamman työtehtävän tekemisessä samanaikaisesti etenkin, kun pystyy sisällöllisesti tasapainottelemaan ja jopa yhdistelemään niitä.

Monipuolisia työtehtäviä tehdessä on oletettavasti eri asioita, jotka voivat auttaa niiden kanssa. Rantakallio kertoo eri paneelikeskusteluihin ja tilaisuuksiin osallistumisen auttaneen häntä monipuolisissa työtehtävissä, koska niissä on päässyt vaihtamaan ajatuksia muiden toimijoiden kuin tutkijoiden kanssa. Tämän hän kertoo olevan hyödyllistä, koska se saattaa aiheuttaa pohdintaa omistakin aiheista. Monipuolisissa työtehtävissä voisi olla hyödyllistä kuunnella muidenkin kuin samassa kentässä olevien ihmisten mielipiteitä, jolloin voi saada omaan ajatteluunkin eri näkökulmia. Usean eri työtehtävän tekeminen samanaikaisesti voi kuitenkin olla erittäin raskasta, minkä takia on hyvä

tietää, missä menee oman jaksamisen raja usean eri työn kanssa. Rantakallio toteaa itsekin tehneensä liikaa, kun toimi samanaikaisesti täyspäiväisenä tutkijana, teki kerran viikossa radioon puheohjelmaa ja teki vielä mahdollisesti DJ-keikkoja. Hän ei suosittele kellekään, että tekisi noin paljon yhtäaikaisesti ja kokee paremmaksi pelkästään tutkijan työn ja DJ-toiminnan yhtäaikaisen tekemisen. Monen eri työtehtävän tekeminen vaatii myös itsekuria, jottei tee liian montaa työtehtävää samanaikaisesti, joilla vahingossa rasittaisi itseään liikaa.

Lähteet

Rantakallio, Inka. Haastattelu 30.11.2023.

Haastattelija Aapeli Laitinen. Äänitetallenne kirjoittajan hallussa.